

PROCES VERBAL

din data de 15 februarie 2023

**privind soluționarea contestațiilor formulate la testul grilă din cadrul probei scrise
a examenului de Licență din data de 13 februarie 2023**

Au fost depuse contestații cu privire la următoarele întrebări:

- **întrebarea nr. 7 G1, 11 G2, 3 G3, 10 G4** (6 contestații)
- **întrebarea nr. 10 G1, 14 G2, 14 G3, 12 G4** (4 contestații)
- **întrebarea nr. 43 G1, 48 G2, 48 G3, 48 G4** (3 contestații)
- **întrebarea nr. 54 G1, 67 G2, 65 G3, 67 G4** (1 contestație)
- **întrebarea nr. 58 G1, 68 G2, 60 G3, 53 G4** (2 contestații)
- **întrebarea nr. 60 G1, 62 G2, 52 G3, 68 G4** (3 contestații)
- **întrebarea nr. 71 G1, 73 G2, 83 G3, 77 G4** (1 contestație)
- **întrebarea nr. 82 G1, 71 G2, 80 G3, 83 G4** (1 contestație)

Analizând contestațiile depuse, Comisia a constatat și hotărât următoarele:

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 7 G1, 11 G2, 3 G3, 10 G4** (6 contestații)

„Este considerată a fi o cauză de suspendare a cursului prescripției extinctive următoarea situație:

- a) între soți cât timp durează căsătoria;
- b) cât timp debitorul, în mod deliberat, ascunde creditorului existența datoriei sau exigibilitatea ei;
- c) în cazul în care titularul dreptului sau cel care l-a încălcat face parte din forțele armate ale României.”

Cu privire la prezenta contestație, contestatorii afirmă că varianta corectă ar fi cea de la pct. a), motivat de faptul că prevederile art. 2.532 pct. 1 C. civ instituie între cazurile generale de suspendare a prescripției această împrejurare, arătând că prescripția nu începe să curgă, iar dacă începe să curgă, se suspendă între soți, cât timp durează căsătoria.

Pentru a fi reținută drept corectă această variantă, ar fi trebuit ca în cuprinsul ei să se indice toate circumstanțele prevăzute în mod cumulativ de lege în care operează această cauză de suspendare, anume ca soții să nu fie separați în fapt. Întrucât suspendarea intervine doar în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege, ea nu poate fi reținută în cazul în care soții, deși căsătoriți, sunt separați în fapt. Acest lucru se datorează temeiului subiectiv pe care se fundamentează această cauză de suspendare, mai precis imposibilității morale de a acționa a soților. Or, această motivare nu subzistă în situația în care relațiile dintre soți nu mai sunt cele de natura căsătoriei, care să îi împiedice deci a acționa în instanță unul contra celuilalt.

Răspunsul corect este așadar cel de la lit. b): ”cât timp debitorul, în mod deliberat, ascunde creditorului existența datoriei sau exigibilitatea ei”

Prin urmare, raportat la cele arătate, **contestația se respinge !**

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 10 G1, 14 G2, 14 G3, 12 G4 (4 contestații)**

„Un act pentru care legiuitorul impune forma autentică poate fi modificat:

a) doar print-un act autentic;

b) un testament autentic poate fi modificat și printr-un înscris sub semnătură privată respectiv un testament olograf;

c) fiind un act autentic acesta va putea fi modificat doar la notarul public ce la autentificat.”

Cu privire la prezenta contestație contestatorii afirmă că varianta corectă ar fi cea de la pct. a), motivat de faptul că forma obligatorie a unu act modificator al unui act autentic este exclusiv cea autentică, făcând în acest sens trimitere la prevederile art. 1243 C.civ., care stabilește că: ”Dacă prin lege nu se prevede altfel, orice modificare a contractului este supusă condițiilor de formă cerute de lege pentru încheierea sa” .

Apreciem că această interpretare nu este corectă, pentru motivele următoare:

Ipoteza de la varianta a) este ipoteza regulă, infirmată de ipoteza de la varianta b). Varianta b) face referire la testament, care este un act unilateral, act pentru care legiuitorul instituie un regim special în ceea ce privește condițiile de formă cerute pentru încheierea sa valabilă. Astfel, în considerarea faptului că este un act pentru cauză de moarte, se admite că cerința solemnității este îndeplinită nu doar prin încheierea sa în formă autentică, ci și prin redactarea sa în formă olografă- a unui înscris sub semnătură privată, care să fie scris, semnat și datat de mâna testatorului – art. 1.040 C. civ. Mai mult, dat fiind faptul că testamentul este un act de ultimă voință, se prevăd reguli derogatorii și în ceea ce privește revocarea sa, pentru a da întâietate ultimei dorințe a testatorului față de cea manifestată anterior printr-un act fie chiar autentic.

Așadar, testamentul poate fi încheiat în formă autentică sau solemnă, iar ultimul încheiat este cel valabil.

Prin urmare dacă X a încheiat un testament autentic, iar ulterior un testament olograf prin care îl revocă pe cel autentic, cel din urmă își va produce efecte, fapt ce duce la posibilitatea modificării unui act autentic printr-un act sub semnătură privată.

Chiar din modul de formulare a contestației se face trimitere la prevederea: „dacă prin lege nu se prevede altfel” – care permite deci modificarea unui act autentic printr-un act sub semnătură privată și infirmă varianta de la lit. a.

În concluzie, testamentul poate fi revocat atât expres, printr-un act autentic notarial, cât și tacit, printr-un testament ulterior, chiar dacă îmbracă o formă diferită de cel anterior – art. 1.051 C. civ. – sau prin distrugere, în cazul testamentului olograf.

Răspunsul corect este așadar cel de la lit. b): „un testament autentic poate fi modificat și printr-un înscris sub semnătură privată respectiv un testament olograf”.

Prin urmare, raportat la cele arătate, **contestația se respinge !**

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 43 G1, 48 G2, 48 G3, 48 G4 (3 contestații)**

Varianta a) este corectă raportat la dispozițiile art. 119 C. pr. civ., care instituie o competență teritorială exclusivă în favoarea instanței în circumscripția căreia societatea își are sediul principal în cazul cererilor în materie de societate. În speță, cererea se încadrează în această materie, deoarece se solicită obligarea societății la plata de dividende de către unul dintre asociați. Dispozițiile art. 742 C. civ., invocate într-una dintre contestații, deși nu au legătură cu rezolvarea întrebării, scot în evidență faptul că cererea este una în materie de societate și că, prin urmare, în privința competenței, sunt aplicabile dispozițiile art. 119 C. pr. civ.

Varianta b) este greșită, deoarece motivul de incompatibilitate aplicabil în speță este cel prevăzut de art. 42 alin. (1) pct. 3 C. pr. civ., acesta fiind un motiv de incompatibilitate de ordine privată; potrivit art. 45 C. pr. civ., judecătorul nu poate participa la judecată, chiar dacă nu s-a abținut ori nu a fost recuzat doar în cazul motivelor de incompatibilitate de ordine publică, reglementate de art. 41 C. pr. civ. În speță, fiind incident un motiv de incompatibilitate de ordine privată, este necesară formularea unei declarații de abținere sau a unei cereri de recuzare.

Varianta c) este greșită deoarece, potrivit art. 84 alin. (1) C. pr. civ., persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanței de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, nu și prin mandatar ne-avocat (a se vedea și Decizia nr. 9/2016 a ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).

Prin urmare, raportat la cele arătate, **contestația se respinge.**

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 54 G1, 67 G2, 65 G3, 67 G4 (1 contestație)**

Contestatorul afirmă, în motivarea contestației: „Conform art. 79 aln.2, răspunsul A (...) nu respectă ordina stabilită legal” *[sic!]*.

Comisia de contestații reține că în baremul inițial afișat este indicată drept variantă corectă afirmația aferentă literei a) a grilei, anume: „Atunci când termenul secund al recidivei postexecutorii este reprezentat de: a) o infracțiune continuată, ordinea de valorificare a cauzelor

de agravare este: recidivă postexecutorie; infracțiune continuată”. Textul de lege invocat în cuprinsul contestației dispune că: „Dacă sunt incidente două sau mai multe dispoziții care au ca efect agravarea răspunderii penale, pedeapsa se stabilește prin aplicarea succesivă a dispozițiilor privitoare la circumstanțe agravante, infracțiune continuată, concurs sau recidivă”.

Doar la o privire de suprafață, neracordată la doctrină și la logica dispozițiilor legale ce trebuie corelate în materie, se poate considera (în mod incorect) că astfel se stabilește (cum apreciază contestatorul) că textul de lege invocat impune o ordine legală fixă în aplicarea concursului de cauze de agravare a răspunderii penale. Astfel, în primul rând, este de observat că, spre deosebire de prevederile alin. (1) al art. 79 C. pen. (text incident în materie de concurs de cauze de atenuare), în alin. (2) al art. 79 C. pen. NU se folosește expres sintagma „în această ordine”; or, când legiuitorul a dorit să impună o anumită ordine în aplicarea dispozițiilor referitoare la concursul cauzelor cu efect asupra pedepsei / răspunderii penale, a indicat-o expres (art. 79 alin. (1) C. pen.). Reiese că omisiunea unei indicări exprese în sens similar în art. 79 alin. (2) C. pen. este intenționată.

Nici abordarea logic-rațională a problemei de drept în analiză (relevată de către doctrină) nu susține concepția potrivit căreia prin art. 79 alin. (2) C. pen. s-ar impune obligatoriu o considerare cu prioritate a infracțiunii continuate, în sancționarea unei infracțiuni comise și în stare de recidivă postexecutorie. Astfel, conform art. 43 alin. 5 C. pen., recidiva postexecutorie se sancționează prin majorarea cu jumătate a pedepsei abstracte (a limitelor speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea comisă). Pe de altă parte, potrivit art. 36 alin. (1) C. pen., infracțiunea continuată se sancționează prin posibilitatea acordată instanței de a aplica o pedeapsă concretă până la o limită superioară situată cu cel mult 3 ani (sau 1/3 în caz de amendă) peste maximumul special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea comisă. Rezultă că este obiectiv imposibil a se da efect prioritar în sancționare infracțiunii continuate (care conduce la o pedeapsă concretă), abia ulterior urmând a se mai da efect și stării de recidivă postexecutorie (dacă s-a stabilit deja o pedeapsă concretă, nu mai există o pedeapsă abstractă cu limite care să fie majorate și între care să se stabilească apoi pedeapsa concretă aferentă infracțiunii respective comise în stare de recidivă postexecutorie). Singura posibilitate logică existentă în caz de concurs între starea de agravare facultativă reprezentată de infracțiunea continuată și cea de agravare obligatorie reprezentată de recidiva postexecutorie este să se acorde prioritate acesteia din urmă, abia ulterior putându-se valorifica și comiterea în formă continuată a infracțiunii în cauză [ceea ce indică, într-adevăr, varianta aferentă literei a) a grilei drept corectă].

Prin urmare, raportat la cele arătate, **contestația se respinge !**

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 58 G1, 68 G2, 60 G3, 53 G4 (2 contestații)**

În una dintre contestații, contestatoarea a indicat că, în aprecierea sa, alături de varianta a) a grilei contestate (variantă indicată ca fiind corectă în baremul inițial afișat – aspect necontestat), ar mai fi corectă și varianta de la lit. c) a aceleiași grile, cu motivarea că: „potrivit art. 127 Cod penal «În cazul măsurilor educative privative de libertate, dispozițiile art. 71-73, se aplică în mod corespunzător»”. De asemenea, în cealaltă contestație formulată, s-a invocat că grila „este greșită

deoarece conform art. 127 C penal și varianta c este corectă. Deși natura măsurilor educative este diferită de cea a pedepselor penale [sic!], calculul duratei acestora este se face [sic!] după aceleași reguli”.

Contestațiile, în mod evident, nu sunt întemeiate! O lectură (chiar de suprafață) a textului legal invocat în cuprinsul acestora (art. 127 C. pen.) stabilește că acesta face referire la instituțiile reglementate de art. 71-73 C. pen., anume acelea având denumirea marginală (și obiect de reglementare): *durata executării [referitor la pedepsele privative de libertate], computarea duratei măsurilor preventive privative de libertate, respectiv computarea pedepselor și măsurilor preventive executate în afara țării.*

Varianta pretinsă drept corectă, în mod suplimentar, cuprinde următoarea afirmație: „Este adevărat că: (...) c) față de infractorul minor (la data comiterii infracțiunii), devenit major la data judecării definitive, se poate dispune amânarea aplicării pedepsei”.

Instituția amânării aplicării pedepsei este reglementată, în Codul penal, la art. 83-90 (dispoziții legale care nu sunt vizate de prevederea invocată de către contestatoare), iar nu la art. 71-73. În acest context, motivarea contestațiilor nu are absolut niciun fel de legătură cu varianta pretinsă (în mod incorect) ca având, de asemenea, valoare de adevăr pozitivă.

De altfel, este o chestiune constant subliniată în doctrina de specialitate este aceea că instituțiile de individualizare a *pedepsei* (renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei) NU sunt compatibile cu situația infractorilor minori (la data comiterii faptelor penale săvârșite – indiferent de vârsta pe care ar avea-o aceștia la data judecării cauzei respective, ceea ce reprezintă un aspect profund irelevant), tocmai deoarece acestora nu li se pot stabili / aplica pedepse, ci sancțiuni specifice: măsuri educative (conform dispozițiilor cuprinse în art. 114 și 115 C. pen.). Faptul că unele reglementări în materia pedepselor (precum acelea de la art. 71-73 C. pen.) sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în raport de măsurile educative (așa cum dispune art. 127 C. pen.) nu semnifică deloc că toate dispozițiile și instituțiile incidente în raport de pedepse pot fi permutate și referitor la măsurile educative. Subiectul avut în vedere nu ridică, în niciuna dintre variante, problema modalității de calcul a executării măsurilor educative...

De altfel, legea penală fiind de strictă interpretare (componenta *lex stricta* din cadrul principiului fundamental al legalității incriminării și sancțiunilor de drept penal), reiese că dacă art. 127 C. pen. face referire, limitativă, doar la aplicarea corespunzătoare, în cazul măsurilor educative, a dispozițiilor art. 71-73 C. pen., atunci se exclude aplicarea corespunzătoare, în cazul măsurilor educative, a altor dispoziții privind pedepsele și individualizarea lor (inclusiv cele privind amânarea aplicării pedepsei, cuprinse de art. 83-90 C. pen.). Reamintim că indiferent de vârsta pe care ar prezenta-o la momentul judecării sale, infractorul care era minor la data comiterii infracțiunii va fi sancționat doar prin măsuri educative (art. 114 C. pen.), iar nu prin pedepse, instituțiile de individualizare strict specifice acestor din urmă sancțiuni penale nefiind așadar incidente în raport de un asemenea subiect activ al infracțiunii!

Prin urmare, raportat la cele arătate, **contestația se respinge !**

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 60 G1, 62 G2, 52 G3, 68 G4 (3 contestații)**

În una dintre contestații se indică faptul că, în aprecierea contestatoarei, această întrebare-grilă „este greșită, deoarece răspunsul c) care face referire la infracțiunea continuă, *este incorect (...)*”; într-o a doua contestație, de asemenea, se arată că „răspunsul C este incorect”. Potrivit ultimei contestații formulate cu privire la aceeași grilă, se arată, dimpotrivă, că „și varianta de răspuns C poate fi validă”, invocându-se doctrina.

Comisia de contestații apreciază că, după cum indică și baremul afișat inițial pentru subiectul astfel contestat, răspunsul corect este cel aferent (doar) variantei de la litera a), iar varianta de la litera c) este incorectă (pe fond, afirmația exprimă adevărul, dar - combinat cu negația din ipoteză, varianta trebuia indicată drept falsă / prezentând valoare de adevăr negativă).

Pe fond, comisia de contestații constată că varianta de la litera c) a grilei nu trebuia indicată drept adevărată, raportat la formularea grilei – care conține negație în ipoteză, aspect de natură a răsturna valoarea de adevăr a fondului unei afirmații (la acest tip de întrebări-grilă, trebuie indicată drept adevărată varianta care, pe fond, nu exprimă adevărul și trebuie indicate drept false variantele care, pe fond, exprimă adevărul)! Astfel, raportat la doctrina de specialitate și la dispozițiile art. 154 alin. (2) C. pen., din a căror interpretare reiese că infracțiunea continuă trebuie considerată drept săvârșită (așadar: comisă) la momentul epuizării (încetarea acțiunii / inacțiunii), reiese că este fals a afirma drept incorectă această soluție (tocmai pentru că ea este, de fapt, corectă în esența ei).

Extrasele din doctrina de specialitate invocate în una din contestațiile formulate la acest subiect sunt corecte, dar interpretarea lor de către autorul contestației este viciată, ceea ce se corelează cu inversarea valorii de adevăr a variantelor grilei, ca efect al negației întrebunțate în ipoteza subiectului. În privința celorlalte aparente contestații, comisia constată că, în realitate, acestea nu constituie, de fapt (pe fond), veritabile contestații, autorii lor achiesând, de fapt, la baremul inițial afișat [anume: varianta de la litera c) este incorectă - deci nu trebuia indicată drept adevărată!].

Prin urmare, raportat la cele arătate, **contestațiile se resping !**

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 71 G1, 73 G2, 83 G3, 77 G4 (1 contestație)**

Contestatorul apreciază că, în aprecierea sa - „Conform art 192 aln.3 raportat la art 192 alin .2, raspunsul «A» si nu raspunsul «B» ar fi corect la grila 71”.

Comisia de contestații reține că baremul inițial afișat la acest subiect indică varianta de la litera a) drept incorectă [afirmația fiind: „Infracțiunea de ucidere din culpă: a) în varianta agravată prevăzută la art. 192 alin. (2) Cod penal absoarbe eventuala infracțiune constând în încălcarea dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități”], varianta corespunzătoare literei b) fiind apreciată drept corectă [afirmația aferentă acesteia fiind: „Infracțiunea de ucidere din culpă: (...) b) în ipoteza pluralității de victime este infracțiune complexă”].

Pe fond, comisia de contestații reține că, potrivit dispoziției legale incidente (art. 192 alin. (2) C. pen.) infracțiunea de ucidere din culpă este reglementată, în formă agravată, atunci când se

produce „ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități” (teza I din textul legal preindicat). Potrivit aceluiași text legal, teza finală dispune în mod expres: „Când încălcarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere constituie prin ea însăși o infracțiune se aplică regulile privind concursul de infracțiuni”; semnificația indubitabilă a acestei dispoziții finale din art. 192 alin. (2) C. pen. este tocmai în sensul că eventuala infracțiune constând în încălcarea dispozițiilor legale sau a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități NU se absoarbe în uciderea din culpă, ci se reține în concurs de infracțiuni cu aceasta. Drept urmare, într-adevăr, varianta a) este incorectă (potrivit baremului inițial și contrar afirmațiilor contestatorului).

Referitor la afirmația conținută de varianta de la litera b) a subiectului, comisia de evaluare a contestațiilor reține că, potrivit aserțiunilor constante din doctrina de specialitate (de drept penal special și de drept penal general), infracțiunea de ucidere din culpă în forma agravată prevăzută de art. 192 alin. (3) C. pen. (uciderea din culpă prin care „s-a cauzat moartea a două sau mai multor persoane”) reprezintă o infracțiune complexă (omogenă). Astfel, regula în materie de infracțiuni contra persoanei o reprezintă împrejurarea că în pofida unui element material manifestat printr-o unică acțiune / inacțiune (printr-un singur act de executare sau multiple acte de executare derulate în strânsă conexiune spațiu-temporală), vor exista atâtea infracțiuni concurente câte victime rezultă. Prin excepție de la această regulă, în cazul anumitor infracțiuni contra persoanei (precum omorul calificat comis asupra a două sau mai multor persoane, uciderea din culpă cu victime multiple, vătămarea corporală din culpă produsă asupra mai multor subiecți pasivi), rațiunea agravării o reprezintă multitudinea victimelor, așadar tocmai absorbția unei infracțiuni de același fel, dar produsă asupra unei alte persoane, cu tiltu de element circumstanțial agravant, ceea ce dă naștere tocmai unei infracțiuni complexe (omogene). Prin urmare, varianta de la litera b) a subiectului este, potrivit doctrinei constante în materie, corectă (după cum indică baremul inițial afișat și în contra aserțiunilor contestatorului).

Prin urmare, raportat la cele arătate, **contestația se respinge !**

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 82 G1, 71 G2, 80 G3, 83 G4 (1 contestație)**

Contestatorul apreciază că, în aprecierea sa - „Conform art 32 al 1 CP., răspunsul «a» și nu răspunsul «b» ar fi corect la grila 82 pe baza insuficienței simplei denunțări a faptei”.

Comisia de contestații reține că baremul inițial afișat la acest subiect indică varianta de la litera a) drept incorectă [afirmația fiind: „În cazul infracțiunii de cumpărare de influență, făptuitorul nu se pedepsește dacă: a) denunță fapta la organul de urmărire penală și dacă astfel înlesnește tragerea la răspundere penală a autorului traficului de influență”], varianta corespunzătoare literei b) fiind apreciată drept corectă [afirmația aferentă acesteia fiind: „În cazul infracțiunii de cumpărare de influență, făptuitorul nu se pedepsește dacă: (...) b) denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta”].

Pe fond, comisia de contestații reține că, potrivit dispoziției legale cuprinsă la art. 292 alin. (2) C. pen., persoana care a comis infracțiunea de cumpărare de influență „nu se pedepsește dacă

denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta”, ceea ce probează în relație directă valoarea pozitivă de adevăr a variantei de la litera b) a subiectului (în sensul baremului inițial afișat și contrar afirmațiilor contestatorului), precum și lipsa de adevăr a variantei indicate la litera a) (dispoziția legală NU impune, pentru a se câștiga beneficiul nepedepsirii de către infractor, ca prin denunțarea realizată de către acesta să se înlesnească efectiv tragerea la răspundere penală a autorului traficului de influență).

În plus, invocarea în cuprinsul contestației astfel formulate a dispozițiilor cuprinse în art. 32 C. pen. nu are absolut nicio legătură cu subiectul; la respectivul text legal este reglementată instituția tentativei (definiția acesteia), ceea ce nu prezintă nicio relevanță pentru subiectul de la grila astfel contestată.

Prin urmare, raportat la cele arătate, **contestația se respinge !**

*

Față de cele indicate anterior, analizând contestațiile depuse, Comisia a constatat și hotărât **respingerea tuturor contestațiilor formulate, ca neîntemeiate.**

Iași,

15.02.2023